

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 125 / IANUARIE 2022

125

Să învățăm să învățăm!

| **LIVIA ARMANU**

Apariția învățământului. Școala gramaticală de ieri și de azi

| **DELIA PURGHE**

Revista școlară – oportunitate pentru dezvoltarea potențialului creativ al
elevilor | **VIRGINIA PESTRITU**

Dezvoltare profesională și personală: Provocările mele în universul
eTwinning | **MIHAELA MANEA**

Proiect eTwinning: I don't throw, I play

| **NICOLETA RĂDULESCU**

Programare și robotică la clasele primare, o abordare STEAM a programei
școlare | **CORNELIA MELCU**

Formarea perspectivei multiple la disciplina istorie prin intermediul evaluării
scrise | **SERGIU DUMA**

Dezvoltarea competențelor cheie în orele de biologie

| **GEORGETA-IRINA RUSU**

Adaptarea curriculumului pentru clasa a IX-a la specificul clasei de elevi

| **MIHAELA-IONELA COMAN**

Profilul psihologic al preșcolarului din perspectiva achizițiilor matematice

| **CRISTINA HUZA**

Cultivarea limbajului la vârsta școlară mică

| **GEORGETA STAICU**

Liniștirea copilului interior. Despre copilul lumină și copilul umbră în
accepțiunea psihologiei clinice și educaționale

| **CORNELIU DRAGOMIR**

Stimularea motivației elevilor pentru învățare

| **DANIELA-PARASCHIVA DANKA**

Editor: Institutul pentru Educație

Online: www.iteach.ro/experientedidactice

Partener: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" aduce în prim plan experiența și expertiza cadrelor didactice.

Apare lunar, din septembrie 2011.

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **Institutul pentru Educație**

www.iEdu.ro | 0722.458.000 | office@iEdu.ro | echipa@iTeach.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54
București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

conf.univ.dr. Olimpius ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru
Formarea Profesorilor)
Doru ȘTEFĂNESCU (fundația
Institutul pentru Educație)
lect.univ.dr. Oana GHEORGHE (Universitatea Națională de Arte București, Departamentul
pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona VELEA (Școala Națională de Studii Politice și Administrative,
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru
Pregătirea Personalului Didactic)
drd. Alexandra ARAMĂ (Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație)

PAGINA REVISTEI:

iTeach.ro/ExperienteDidactice

Să învățăm să învățăm!

De **Livia Armanu**

Școala Gimnazială Nr. 2, Piatra Neamț (Neamț)

Cu toții né-am întrebat, la un moment dat: de ce învățăm anumite lucruri de care nu né vom folosi niciodată, sau foarte rar, pe parcursul vieții!? În calitate de cadru didactic, de multe ori, am fost întrebată de către elevi „De ce trebuie să învățăm atâtea obiecte, doar dăm examen numai la română și matematică?” La început, nu am avut tendința să le dau dreptate, însă cu timpul am înțeles că nu mulțimea obiectelor de studiat îi nemulțumește, ci pentru că nu li se explică de ce, în ce situații vor avea nevoie de cunoștințele dobândite la desen, muzică, educație tehnologică, limba franceză, fizică, matematică etc.

„Cultivarea minții este tot atât de importantă ca mâncarea pentru trup.” (Cicero)

„Copiii tăi au nevoie mai mult decât orice să-i iubești pentru ceea ce sunt, nu să-ți consumi tot timpul încercând să-i corectezi.” (Bill Ayers)

„Fără școală să nu aștepte nimeni nici părinți buni, nici fii buni, și prin urmare, nici stat bine organizat și bine cârmuit și păstorit.” (Ion Heliade Rădulescu)

„Cel ce le dă lecții copiilor, învață mai mult decât ei.” (proverb)

„Ce este un copil? Este o nouă încercare de a perfecționa omul cinstit, adică de a face pe om divinitate.” (George Bernard Shaw)

„Cel mai puternic factor educațional este conversația din casa unui copil.” (William Temple)

„90 % din educație este ÎNCURAJARE!” (Anatole France)

În discuțiile cu elevii, aceștia au mai spus că sunt obiecte de studiu la care le este greu să înțeleagă, să memoreze. Auzind aceste argumente, m-am decis să citesc articole și cărți în care sunt prezentate noi metode de învățare. După studierea acestora, am ajuns la concluzia că este necesar ca elevii, copiii în general, să fie mai întâi ajutați „să învețe cum să învețe”!

Ce model de sistem educațional alegem din mulțimea de modele la nivel mondial sau național? Teama de a nu fi considerați anacronici a determinat alegerea, uneori, a unor metode care nu au dat rezultatele așteptate. S-au imitat metode de predare-învățare din diferite sisteme de învățământ, care nu s-au adaptat caracterului și necesităților elevilor români. Specificul național românesc nu este apropiat de cel german, englez etc. Profesorul Louis John Gozolino spunea că „elevii sunt o colecție diversă de ființe umane vii, care respiră, au personalitate și povești de viață complexe. Ei au nevoie de profesori dispuși «să-și pună umanitatea la bătaie»”. Cadrele didactice trebuie „să învețe lecția atașamentului, a dăruirii și pe cea a recunoștinței față de copii. De cadrele didactice depinde interesul sau dezinteresul copilului față de școală, încrederea sau neîncrederea în rezultatele proprii, dorința și forța de a fi din ce în ce mai buni.”

Ce vrem? Să fim „cum né este felul” sau să fim „la modă”? Odată aflat răspunsul la această dilemă, né putem apuca de lucru serios.

Prima întrebare: *Când începe educarea și tehnica învățării copiilor?*

Răspuns: imediat ce mama simte existența copilului: îl mângâie, îi vorbește despre el, despre ce se vede în cameră/în parc/pe stradă/în magazine, îi cântă (chiar în limbi străine), părinții vor fi uimiți când copilul începe să le vorbească folosind un număr mare de cuvinte.

A doua întrebare: *Ce trebuie să învețe copilul până la 3 ani?*

Răspuns: Să vorbească corect, să observe orice lucru sau vietate, să le descrie folosind substantive, adjective (fără explicații teoretice de gramatică), să salute, să respecte regulile jocurilor (cu tematici: casa, camera, strada, grădinița, obiecte de îmbrăcăminte, mâncare etc.).

A treia întrebare: *Ce stil de învățare are copilul? De ce este important să știm?*

Răspuns: Până la 3 ani putem identifica stilul propriu de învățare. De mult timp se aplică chestionare pentru a afla care este stilul de învățare, doar că nu se poate/nu se încearcă punerea în practică. După testare, din păcate, nu se întâmplă nimic! Dintre cei 30 de copii, 12 au stil predominant auditiv, 6 tactil, 7 verbal, 3 vizual, 2 interactiv.

Oricât de bun este un profesor, cum ar putea preda așa încât să înțeleagă toți copiii? Fiecare elev are personalitatea sa!

Răspuns: Repartizarea în colectivele de elevi trebuie să se facă ținând cont de stilurile de învățare. Cei 30 de elevi ar trebui să aibă același stil de învățare ca al cadrului didactic. Toate cadrele didactice care predau la clasă să aparțină acelorași stiluri de predare-învățare.

Această regulă ar trebui respectată până în clasa a VI-a, după care elevii se pot integra în colective mixte. Joaca în pauze nu ține cont de stilurile de învățare!

Pentru copiii cu CES, îmi pare rău, nu se aplică principiul „învață după posibilități”. El este însoțit de profesorul de sprijin, care îl ajută să scrie, să înțeleagă ce scrie, uneori răspunde la câte o întrebare. Profesorul care predă clasei, se uită spre el pentru a observa dacă înțelege. Este foarte puțin! Cadrul didactic aplică hotărârea mamei din povestirea „Puiul” de Brătescu-Voinești. Nu se pot „neglijă” 29 de elevi venind în sprijinul unuia singur. Ar fi mai eficient ca predarea-evaluarea copiilor cu CES să fie făcută de către profesorul de sprijin, care să mai explice încă o dată ceea ce s-a predat, să răspundă la nedumeririle elevului, asta înseamnă sprijin, nicidecum discriminare! Copilul cu CES trebuie integrat în colectivul de elevi pentru a socializa, a se bucura de atenția colegilor. Pentru el e nevoie de mai mult timp și răbdare!

După identificarea stilului personal de învățare, căutăm răspunsul la întrebarea: *Ce cunoștințe trebuie să dobândească elevii pentru a se descurca în viață (nu pentru a performa)?*

Răspuns: Cantitatea și dificultatea cunoștințelor și deprinderilor dobândite trebuie adaptate vârstei, de exemplu: cei mici au învățat comportamente sănătoase precum salutul, spălătul pe mâini, să salute, să mănânce frumos în liniște etc. Ceilalți, mai mari, trebuie să-și perfecționeze stilul de învățare, să aleagă el (nu părinții) limba străină pe care să o învețe folosind tehnica stilului său de

învățare. Jocurile în curtea școlii trebuie să-i unească pe toți copiii și nu trebuie să fie obligați să se joace cu orice copil (nu este discriminare, este dreptul fiecăruia să aleagă).

Examenele, de toate felurile, ar trebui să fie cu subiecte unice, maniera de rezolvare a subiectelor este cea caracteristică stilului de învățare.

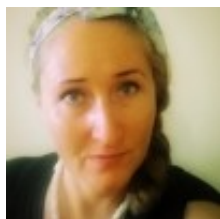
În clasele a VII-a și a VIII-a, colectivele de elevi cu stiluri diferite de învățare se pot reorganiza pe alte criterii decât cel al stilurilor de învățare. Astfel, vor face un pas important integrării într-o lume mai aproape de realitate.

Pe scurt, mi-aș dori un învățământ care să fie centrat mult mai mult pe elev ca ființă în formare, care are nevoie de îndrumare, care necesită tact pedagogic, răbdare și încurajare.

Apariția învățământului. Școala gramaticală de ieri și de azi

De **Delia Purghe**

Liceul Teoretic Elf, Cluj-Napoca (Cluj)

Dintotdeauna, învățământul a reprezentat un domeniu pe care lumea a încercat să îl schimbe. Paradigmele schimbărilor nu au fost ușoare (uneori au fost imposibile), din cauza cutumelor societăților care erau deja înrădăcinate și incapabile să fie uitate sau schimbate. Evoluția societății a determinat și o evoluție a învățământului. Cum s-a realizat aceasta? Prin eliberarea oamenilor de ideologiile rudimentare, ineficiente, precare ce nu și-au mai găsit locul și rostul în viața omului. Pilonii schimbării învățământului sunt: știința, tehnologia și industrializarea.

Înainte de Revoluția Industrială, foarte puțini oameni aveau acces la vreo formă de educație. Biserica era cea care oferea, în Europa Medievală, învățământ celor dornici să se instruiască, prin ceea ce se numea la acea vreme școala gramaticală. Aceste tipuri de școli s-au născut cu mult înainte, chiar din Grecia Antică. Denumirea latinească *schola grammatica* era cunoscută cu 200 de ani înainte, considerându-se că încă din perioada Sf. Augustin (587) aceste tipuri de școli existau pe lângă anumite biserici. Literalmente, la început, în aceste școli se predă doar gramatica limbii latine. Având și alte denumiri (în timp), cum ar fi *gramarye* sau *glomerye*, aceste instituții erau privite cu fascinație de toți cei care nu aveau parte de educație. Se credea că în ele se predă un soi de magie, semnificație care a supraviețuit astăzi în termenul *glamour*.

Bazele întemeierii acestor școli le-au reprezentat pilonii religioși. Multe dintre aceste școli au luat naștere în cadrul unor parohii, al unor colegii parohiale sau chiar pe lângă mănăstiri. Scopul acestora era să pregătească tineri pentru viața de biserică, însă mulți dintre învățăcei s-au îndreptat și spre alte domenii. În acele

vremuri, biserica nu deschidea o poartă doar spre cunoașterea strictă a domeniului religios, ci deschidea porți spre alte profesii ale vremii, cum ar fi cea de avocat, profesii în domeniul diplomației, al politicii, al serviciului civil și chiar spre medicină.

Trebuie să amintim că în școlile antice și medievale, se predau două discipline: literatura și gramatica limbii latine/ grecești. De ce? Scopul studierii acestor discipline era acela de a-i ajuta pe tineri să pătrundă în viața politică a vremii, în diplomație sau în serviciul public al vremii. Așa cum engleza este, actualmente, limba internațională a lumii, latina era considerată, în acea perioadă, limba internațională a bisericii, deoarece tânărul care își dorea să fie instruit, alegea să învețe să vorbească fluent limba latină.

Trebuie menționat faptul că aceste școli au fost foarte selective dintotdeauna, folosind modalități de testare a viitorilor elevi foarte diferite. Însă odată cu aprofundarea scepticismului față de dogmele religioase, începând cu secolele al XV-lea și al XVI-lea, asociații nonreligioase și-au înființat propriile școli, cu scopuri proprii.

În școlile gramaticale, programa școlară se baza pe studierea a șapte discipline clasice: retorica, dialectica, logica formală, aritmetică, geometrie, muzică, astronomie. Aceste discipline clasice au reprezentat mulți ani ideea de individ educat și orice tendință de a reforma acest sistem a eșuat. În perioada Renașterii, mulți profesori au încercat să rupă lanțul acestei programe ce cuprindea discipline clasice, prin introducerea unor discipline noi sau prin aplicarea unor metode de studiu centrate pe elev. În cartea sa „O lume ieșită din minți”, Ken Robinson amintește că Richard Mulcaster, primul director al Merchant Tailors School, între anii 1561-1586, a încercat să introducă predarea limbii engleze în școlile gramaticale, susținând necesitatea unor reglementări în gramatică și ortografie, dar s-a lovit de reticența decidenților vremii. Acesta a reușit, în cele din urmă, să includă în programa școlară discipline ca arta dramatică, muzică și dramă, dansul, desenul și sportul de tot felul (lupte, handbal, fotbal etc). Francis Bacon (1561-1626) a reușit să introducă în programa școlară limbile moderne și istoria și, cel mai important, știința. Trebuie menționat faptul că până la sfârșitul secolului al XIX-lea, sistemul educațional a făcut progrese mici în ceea ce privește aria de discipline noi în programa școlară. În aceeași carte, Ken Robinson transcrie o mărturie a lui Charles Darwin, fost elev al școlii Shrewsbury: „*Nimic nu ar fi putut să fie mai rău pentru mintea mea decât această școală, în care nu se predă nimic altceva decât disciplinele clasice, cu excepția câtorva resturi de geografie și istorie antică. Școala, ca mijloc de educație, a fost pentru mine o pagină goală. Niciodată în viață nu am fost capabil să învăț o limbă străină... Singura plăcere pe care am primit-o de la asemenea studii (clasice) a venit din partea unor ode ale lui Horațiu, pe care l-am admirat foarte mult.*” Aceste rânduri sunt reflectă imaginea pe care aceste școli gramaticale o aveau în rândul elevilor.

Presiunea schimbării a venit din altă parte. Percepția oamenilor despre ideea de școlarizare și despre schimbarea programei școlilor gramaticale a fost remodelată de știință, de tehnologie și de creșterea rapidă a industrializării. S-au dezvoltat și teorii noi cu privire la natura inteligenței și a învățării, odată cu apariția noii științe a psihologiei care anunța o altă abordare a cultivării inteligenței. Datorită acestor trei aspecte: știință, tehnologie, industrializare, disciplinele clasice ajung să dispară, iar în locul lor, programa școlară va introduce altele, noi, care vor crea o nouă

ierarhie, dominată de limbile străine, de matematică, de știință și tehnologie, în timp ce artele și disciplinele umaniste ajung să fie lăsate în urmă.

Abia după cel de-al Doilea Război Mondial apare Legea Educației, văzută ca o inginerie socială deliberată, menită să răspundă nevoilor economice industriale postbelice. Această lege a instituit trei tipuri de școli: gramaticale (pregăteau viitorii medici, profesori, avocați, funcționari publici etc.), secundare moderne (destinate viitoarelor meserii ce impuneau munci fizice; programa școlară era totalmente opusă celei din școlile gramaticale) și cea de-a treia categorie de școli erau cele tehnologice.

De atunci și până în prezent, în pofida tuturor încercărilor de a promova egalitatea între cursurile academice și cele profesionale, a existat convingerea (unora) că școlile gramaticale au încă un statut aparte, întrucât, doar în cadrul lor, elevii pot primi o educație academică superioară, bazată pe rigoare, pe aprofundare temeinică a materiilor, pe profesionalism și responsabilitate în rândul învățăcelilor.

La fel ca întrecut și azi unii dintre noi consideră că a te ocupa de arte, în loc de a scrie despre ele, nu face parte din concepția raționalistă a inteligenței. Capacitate academică nu înseamnă (în viziunea unora) să joci în piese de teatru, să compui muzică, să pictezi, să scrii poezii/proză/piese de teatru etc.

În încheiere, revin la cuvintele lui Ken Robinson – ideile pe care le avem ne pot înrobi sau ne pot elibera. Să alegem eliberarea, ieșind din zona de confort ideologic, fiindcă doar așa vom putea face față tranziției, la care cu toți asistăm azi.

Bibliografie

Hattie, John (2014). Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori.

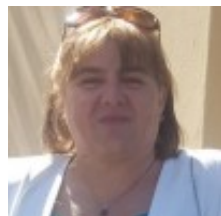
București: Editura Trei.

Robinson, Ken (2011). O lume ieșită din minți. București: Editura Publica.

Revista școlară – oportunitate pentru dezvoltarea potențialului creativ al elevilor

De **Virginia Pestrutu**

Liceul Tehnologic Victor Slăvescu, Rucăr (Argeș)

În societatea informațională în care trăim, elevii trebuie să învețe să stăpânească instrumentele cunoașterii. Pe această direcție se înscrie un important proiect de activitate educativă și anume realizarea unei reviste școlare. Revista școlară trebuie să vină în sprijinul formării elevilor și cadrelor didactice, cunoașterii de către aceștia a preocupărilor colegilor din alte școli, găsirii metodelor și

mijloacelor de dialog și comunicare, a limbajului comun, a punților de legătură, a cunoașterii tradițiilor naționale și a valorilor culturale europene, precum și a altor preocupări comune elevilor și cadrelor didactice.

Revista școlară trebuie să fie o fotografie fidelă a tuturor activităților ce se desfășoară în școală, a tuturor preocupărilor „învățăcelilor” și „magiștrilor”, a atitudinii comunității față de educație, a colaborării între școală și autoritatea locală, a parteneriatelor încheiate cu diverse organizații.

„Scopul învățării unui copil este ca acesta să meargă mai departe fără profesorul său.” – Elbert Hubbard

Nevoia de schimbare în lumea contemporană provoacă creativitatea în vederea adaptării, spiritul creativ inventiv fiind necesar să se dezvolte în toate domeniile vieții. Individul trebuie să evalueze mai bine pluralitatea dimensiunilor situațiilor, multitudinea legăturilor în care se află ele, diversitatea posibilităților pentru a sesiza și corela fenomenele și problemele noi cu efecte și implicații majore la nivelul socio-umanului.

Factorii ce conduc la dezvoltarea creativității îi putem clasifica în factori sociali și factori individuali. Factorii individuali presupun: trebuința de autorealizare, creșterea capacității de adaptare și integrarea socială, întărirea mecanismului de apărare împotriva stresului, a anxietăților, optimizarea umană prin satisfacțiile oferite de creația proprie. Factorii de personalitate implicați în creativitate sunt temperamentul, autocunoașterea, motivația, empatia.

Interesantă este însă și legătura creativității cu alte trăsături cum ar fi: sociabilitatea, încrederea în sine, autocontrolul și responsabilitatea. Tendințele actuale și de perspectivă ale instruirii în învățământ precizează valențele creative ale principalelor metodologii în curs de asimilare.

Școala este departe de a se mai constitui într-o sursă unică sau măcar prioritară de educație; cadrele didactice trebuie să achiziționeze noi competențe, să-și asume noi roluri și să îmbunătățească oferta educativă pentru a putea măcar concura aceste influențe, dacă nu chiar să coordoneze sau să conducă procesul de integrare a acestora. Trecerea de la o societate educațională determină necesitatea articulării educației formale cu educația extracurriculară, beneficiarii direcți fiind elevii iar beneficiarul indirect fiind societatea care va avea aportul unor indivizi flexibili, capabili să aplice în practică cunoștințele și abilitățile formate cu stima de sine ridicată. Este evident că din această perspectivă educația extracurriculară capătă o importanță mult mai mare în politica oricărei instituții școlare și în economia activității educative realizate la fiecare colectiv de elevi.

Altfel spus, în societatea informațională în care trăim, elevii trebuie să învețe să stăpânească instrumentele cunoașterii.

Editarea unei reviste școlare reprezintă o provocare, atât pentru inițiatorii proiectului cât și pentru potențialii cititori. Consider că mulți elevi și profesori și-au dorit sau își doresc o revistă a școlii în care își desfășoară activitatea care să reflecteze viața comunității din care fac parte. Revista școlară trebuie să fie o fotografie fidelă a tuturor activităților ce se desfășoară în școală, a tuturor preocupărilor „învățăcelilor” și „magiștrilor”, a atitudinii comunității față de educație, a colaborării între școală și autoritatea locală, a parteneriatelor încheiate cu diverse organizații.

Revista școlară devine o revistă valoroasă datorită muncii și efortului unui colectiv redacțional valoros. În revista liceului nostru sunt pagini în care se pune mare preț pe activitatea adolescenților trăirile și sentimentele lor, dar și cei mici își găsesc locul în paginile revistei și se observă munca dascălilor de a le „sădi” dragostea pentru lectură, carte și lumea de basm a literelor și cifrelor. Toate acestea se reflectă și în articolul scris de o permanentă colaboratoare a revistei, acum elevă în clasa a XII-a, care este sufletul activității de editare și care a insuflat acest „dar al scrisului” și altor colegi mai mici. Redau mai jos acest articol:

„Dragă revistă,

Încep să scriu acest ultim articol cu mari emoții. Poate mult mai mari decât atunci când am scris pentru prima dată.

Îmi amintesc cu nostalgie de momentul când am luat condeiul în mână pentru prima oară și mi-am așternut pe hârtie gândurile, la îndemnul coordonatorilor revistei. Emoțiile începutului au dispărut de mult și acum, privind în urmă, îmi dau seama că a fost o experiență frumoasă și benefică. Mi-am dezvoltat imaginația și felul de a gândi, am dobândi curajul de a-mi exprima opiniile.

Colaborarea la revista școlii mi-a dat posibilitatea să demonstrez, puțin câte puțin, că am și eu un loc aici și un cuvânt de spus.

Recunosc. Nu mi-a făcut plăcere întotdeauna să scriu, am avut și momente când mi se părea o povară, mai ales când trebuia să-mi răpesc câteva ore din timpul liber. M-am gândit, însă, că nu se știe niciodată cum o să-mi folosească această experiență. Și iată că acum în prag de bacalaureat, sunt mai liniștită decât alții datorită faptului că la unul dintre subiectele de la limba română, am ocazia să-mi exprim propriul punct de vedere, ceea ce pentru mine este ceva obișnuit acum.

Mă bucur că am avut șansa de a face parte din colectivul redacțional, unde am învățat ce înseamnă să fii o echipă.

Acum, că au trecut aproape patru ani de când am scris primul articol, aș vrea să mulțumesc celor care au avut încredere în mine și m-au stimulat să-mi exprim sinceritatea, ideile și gândurile mele de adolescentă.

Îmi pare rău că, nu peste mult timp, îmi voi înceta colaborarea. În fond, revista e o părticică din sufletul meu și a fost un mod de a mă exprima așa cum sunt. Îmi va părea rău așa cum voi regreta fiecare clipă a adolescenței mele.” (Sasu Patricia clasa a XII-a)

Revista școlară reprezintă o carte de vizită pentru școala noastră, în ea se împletește creativitatea elevilor sub îndrumarea calmă și dedicată a dascălilor. În articolele copiilor se oglindesc multitudinea de acțiuni ce se derulează în școală. Revista școlară reprezintă mirajul cuvintelor tipărite și răspândite pretutindeni, miracol repetabil al generațiilor de elevi, generații aducătoare de stropi de inteligență sclipitoare.

Deci, drum bun celor care s-au încumetat de a se face pe ei mai buni, de a fi creativi și de a construi o societate mai plăcută tuturor.

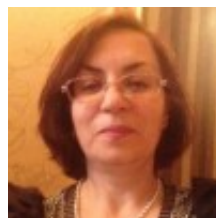
Bibliografie

1. Mică, M. (1991). Creativitatea și arhitectura cognitivă. Editura Sincron, Cluj-Napoca.
2. Roșca, Al. (1985). Creativitatea, modelele programare, Studii de psihologie a gândirii. Editura Științifică, București.

Dezvoltare profesională și personală: Provocările mele în universul eTwinning

De **Mihaela Manea**

Școala Gimnazială Nr. 24, Galați (Galați)

În 2010, am făcut primii pași în domeniul proiectelor și parteneriatelor europene. Cu pași timizi, dar încrezătoare, am descoperit platforma eTwinning. Entuziasmul și dorința fără margini de a mă „conecta” la mediul profesional european, dorința de cunoaștere, de cercetare, m-au făcut să caut cu ardoare informații despre școlile europene. Au urmat numeroase provocări insurmontabile, insuccese, dar și împliniri și o reală redescoperire de sine, o refacere a unui autentic parcurs de dezvoltare profesională și personală... Mesajul pe care doresc să-l transmit prin acest articol este acela că eTwinning este pentru mine poarta spre descoperire, motorul ce mă ține conectată la nou.

1. Marea provocare europeană - oscilarea între proiect național și proiect european

Provocare: Cât de mult contează experiența profesională a colegilor din alte țări? Pot fi aplicate achizițiile „experiențelor europene” în activitatea educațională pe care o desfășori?

Prima concluzie ar fi aceea că a adopta o atitudine incompatibilă cu sistemul educațional din care faci parte sau cu nevoile și interesele elevilor tăi, nu poate conduce decât la un eșec.

În al doilea rând, cred că trebuie să manifesti toleranță la atitudinile și punctele de vedere diferite. Privite sub un alt orizont de cultură organizațională, acestea pot căpăta un sens logic.

În al treilea rând, prin compararea a diferite culturi profesionale europene, am constatat, ca diferență, o anumită centrare a profesorilor români pe acțiune, în timp ce majoritatea europenilor se focalizează pe problema de rezolvat și pe rezultat, subordonând complet acestora acțiunea.

2. Comunicarea prin chat - oportunități, reguli, limite

Provocare: Cum și cât trebuie să comunicăm pe o astfel de platformă, însă încât să fie suficient de bine?

Pentru mine, ca profesor de tehnologie, platforma eTwinning a prezentat interes și din perspectivă tehnică. Am observat că lipsa competențelor de comunicare într-o limbă străină sau a competențelor TIC devin mari piedici care blochează accesul profesorilor și elevilor la o astfel de comunitate.

La fel ca în cazul comunicării verbale orale, viabilitatea comunităților virtuale depinde de implicarea în comunicare, de temperamentul individual al membrilor platformei. Am constatat că în cazul comunităților virtuale, sociabilitatea este strict

dependentă de stăpânirea instrumentelor presupuse de funcționarea acestui gen de comunitate: conectarea la internet, stăpânirea unui limbaj minimal într-o limbă străină, cunoașterea noilor tehnologii de comunicare.

3. Competențele digitale

O provocare a reprezentat-o, dintotdeauna, utilizarea noilor tehnologii. Cred că cel mai însemnat progres pe care mi l-a adus lucrul pe platforma eTwinning a fost cel în domeniul managementului spațiilor web. Schimbul de experiență și învățarea în domeniul administrării aplicațiilor TIC este, pe această platformă, natural. Dacă vrei să comunici, trebuie să poți utiliza instrumente de comunicare dintre cele mai diverse.

Fiecare partener încearcă să te atragă spre acea aplicație web care i se pare lui mai confortabilă pentru că o cunoaște. Fiecare membru eTwinning adaptează o altă aplicație, un alt soft și în felul acesta te impulsionează să-l aplici: blog, pagină wiki, revistă on-line, prelucrări video și audio, photostory, transfer și schimb de informație pe canale transparente, ușor de adaptat nevoilor individuale. Absolut toate acestea le înveți pe platforma eTwinning pur și simplu lucrând în proiecte.

4. Integrarea în curriculum - o adevărată necesitate

Provocare: Cum pot fi legate proiectele eTwinning de activitatea educațională propriu-zisă, la obiectivele de predare-învățare pe care trebuie să le atingem?

Am desfășurat pe platformă două tipuri de proiecte: activități cross-curriculare pe teme educaționale de interes european (educație ecologică) și proiecte didactice centrate pe elemente curriculare specifice unei discipline anume (artă și tehnologie).

Proiectele cross-curriculare au specificul lor și utilitatea lor..., dar mult mai practice, mai simplu de gestionat și mai eficiente din punct de vedere didactic pot fi proiectele cu tema curriculară clară.

5. Învățarea prin colaborare cu pagini web

Provocare: Cum poți transforma o platformă web în instrument colaborativ de predare-învățare?

La începutul experienței mele eTwinning, consideram noțiunea de învățare prin colaborare cu suport web imposibilă pentru mine, nu-i puteam vedea sensul. Activitatea de proiect desfășurată pe platformă, precum și două programe europene de formare în acest domeniu (unul dintre ele accesat de pe platforma eTwinning, online), mi-au permis să mă familiarizez cu acele aplicații web care facilitează interactivitatea și colaborarea într-o măsură mai mare. Din baza de aplicații disponibile pe TwinSpace recomand, pentru activitățile de învățare care se doresc colaborative, îndeosebi aplicația wiki și blogul - care, în mod nemijlocit, permit elevilor și profesorilor din școlile partenere să colaboreze și să se „cunoască” efectiv în realizarea unei teme propuse.

6. Reflecție

Când voi începe un proiect eTwinning, aș alege ca partener un profesor din aceeași arie curriculară, o școală parteneră cu elevi ale căror vârstă, interese și preocupări curriculare să fie compatibile în grad cât mai ridicat cu cele ale elevilor mei și aș opta pentru o activitate de învățare direct corelată curriculumului.

Nu există recompensă mai mare decât aceea de a învăța să faci

ceva în mod competent... Mulți câștigă diplome și par să se mulțumească cu asta..., dar ele nu înseamnă nimic în raport cu a avea o abilitate concretă de a face ceva sau nu se compară cu dobândirea unei perspective realiste asupra propriilor inițiative și demersuri...

Recomand experiența eTwinning oricărui profesor care are dorința de a se descoperi pe sine, sub aspect profesional, într-o lumină nouă, modernă, europeană.

Bibliografie

1. Revista iTeach: Experiențe didactice, Nr. 24, disponibilă online: iteach.ro/experiencedidactice/wp-content/experiente-didactice/8-2013.pdf
2. Ghidul proiectelor eTwinning - Platforma eTwinning, online: <https://etwinning.ro/>
3. Revista Pedagogică nr 12 - revistă on-line.

Proiect eTwinning: I don't throw, I play

De Nicoleta Rădulescu

Grădinița cu Program Prelungit Alexandrina Simionescu Ghica, Târgoviște (Dâmbovița)

Prezentul articol prezintă participarea în cadrul unui proiect eTwinning având ca temă reciclarea. Activitățile derulate au fost pe placul copiilor, dar și părinții au fost implicați în implementarea activităților, din cauza pandemiei și activităților online. Copiii au înțeles că este important să protejăm planeta și o putem face chiar într-un mod plăcut, dând viață unor noi jocuri și jucării prin refolosirea deșeurilor. De asemenea, s-a dezvoltat spiritul colaborativ, prin activitățile desfășurate în echipe, proiectul contribuind la creșterea stimei de sine, a empatiei, a determinării și persistenței în rezolvarea sarcinilor ș.a.

Deoarece nu ne naștem cu spirit civic, ci învățăm în funcție de ceea ce descoperim în jurul nostru, copiii, mai mult decât oricine, au nevoie de modele care să-i încurajeze să respecte și să protejeze natura. În perioada decembrie 2020 - martie 2021, am desfășurat, în cadrul proiectului eTwinning **I don't throw, I play**, o serie de activități interactive între cadrele didactice și copiii preșcolari din 5 țări, Italia, Turcia, România, Finlanda și Croația.

Proiectul a avut ca scop conștientizarea reciclării, dezvoltarea creativității și învățarea prin joc, ghidând copiii să descopere jocuri inteligente și jucării din materiale reciclabile. Copiii au nevoie să conștientizeze că tot ce folosesc și consumă lasă o urmă (de multe ori ireversibilă) asupra mediului. În ciuda lipsei de infrastructură pentru colectarea selectivă și a lacunelor din învățământ când vine vorba de ecoeducație, există încă soluții și metode la îndemână pentru formarea unor generații cât mai responsabile.

Pornind de la obiectivele proiectului, prin activitățile desfășurate, am urmărit dezvoltarea spiritului de colaborare prin sarcini de echipă la nivel de 3 țări (echipe mixte pentru crearea unui logo al proiectului) și a spiritului competitiv, prin organizarea unui concurs cu logo-uri obținute de cele 5 echipe, copiii din toate țările putând vota produsul favorit. De asemenea, s-a urmărit dezvoltarea încrederii în forțele proprii prin obținerea unor jucării din combinarea unor materiale nefolositoare (sticle, dopuri, cartoane de ouă, ziare etc.).

Copiii au reușit să conștientizeze efectele acțiunilor oamenilor asupra mediului înconjurător, acționând prin diminuarea cantităților de deșeuri și întrebuintarea lor în alte scopuri, prin creativitate (confeccionarea unor jucării, adaptarea unor jocuri inteligente: mancala, sudoku, țintar, X și 0 ș.a.). Proiectul a urmărit dezvoltarea competențelor digitale ale copiilor prin utilizarea unor aplicații (puzzle-uri, jocuri cram), dar și a cadrelor didactice (book-creator, padlet, formulare Google, videoshow, jigsaw puzzle, cram ș.a.). De asemenea, dată fiind situația actuală, copiii au descoperit o modalitate de a petrece timp de calitate acasă în timpul perioadei de pandemie.

Pentru că grupa de preșcolari pe care o conduc are vârsta cuprinsă între 5 și 6 ani, activitățile din proiect au fost adaptate nivelului de dezvoltare și au fost derulate în parteneriat cu familiile acestora. O parte din activități s-au derulat online din cauza pandemiei, iar altele, fizic din luna februarie când s-au reluat cursurile. Conținuturile au fost adaptate vârstei: puzzle-uri cu număr mic de piese, jocuri cram cu nivel redus de dificultate. În toate activitățile, copiii au fost supravegheați de un adult, părinte sau cadru didactic. Anumite jocuri au fost facilitate de noile tehnologii, lucru care a fost pe placul copiilor, oferind oportunitatea de a transforma utilizarea acestora în mod constructiv.

Activitățile din proiect au fost armonios îmbinate cu cele din cadrul dimensiunii Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii (Domeniul Om și Societate – activitatea de Educație pentru societate), prin intermediul cărora copiii au descoperit relațiile care se stabilesc între comportamentele proprii și efectele lor asupra mediului. Prin intermediul unor lecturi după imagini și povești, copiii au conștientizat că tot ce folosesc lasă o urmă asupra mediului (de multe ori ireversibilă), au înțeles importanța reutilizării deșeurilor, au descoperit care este simbolul reciclării și ce semnificație are, precum și rolul colectării selective.

De asemenea, materialele reciclate au fost folosite în toate activitățile specifice Domeniului Științe – matematică (copiii au format mulțimi și au numărat cu ajutorul dopurilor), dar și în cadrul Domeniului Estetic și Creativ – Artă, unde au realizat jucării din pahare de unică folosință, din ziare și role de hârtie, au plantat flori în sticle de diferite dimensiuni, dar și în coji de ouă.

Activitățile au fost stabilite de inițiatorii proiectului, iar unele dintre ele în urma consultării echipei în prealabil. Toate sarcinile au fost trecute pe o listă deschisă, fiecare membru oferindu-se voluntar să fie responsabil în monitorizarea desfășurării uneia sau mai multor activități din proiect. Sarcinile erau adresate tuturor copiilor și cadrelor didactice implicate. Comunicarea dintre parteneri s-a realizat prin intermediul grupului de WhatsApp, a grupului de Facebook și a forumului din Twinspace.

În cadrul proiectului, au fost stabilite și activități în colaborare cu profesorii parteneri:

- partenerii au realizat jocuri digitale/puzzle-uri, iar copiii din altă țară le-au aplicat;
- s-a creat un calendar la început de an 2021, cu avatarele cadrelor didactice implicate;
- s-a scris o poezie comună, fiecare partener contribuind cu un vers care începea cu o literă din titlul proiectului;
- cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii, toți membrii implicați (copii, părinți, cadre didactice) au atribuit un cuvânt reprezentativ pentru femeie;

În cadrul proiectului, au fost stabilite și activități în colaborare cu elevii parteneri:

- s-au creat câte 5 grupe mixte de copii din 3 țări participante pentru a realiza împreună un logo (echipa 1 a desenat, echipa 2 a colorat, echipa 3 a prelucrat logo-ul obținut, adăugând mesaje sau sigle). Din cele 5 logo-uri create, toți copiii, părinții și cadrele didactice l-au votat pe cel preferat, printr-un organizarea unui concurs.
- titlul proiectului a fost scris cu literele obținute din materiale reciclabile, fiecărui membru fiindu-i alocată una sau mai multe litere
- copiii au spus „te iubesc” în limba maternă a celorlalți participanți din proiect, cu ocazia zilei de 14 februarie
- s-a ales logo-ul proiectului: copiii și cadrele didactice din fiecare țară au creat logo-urile proiectului, urmând ca toți participanții să-l voteze pe cel favorit printr-un formular Google.

Activitățile din proiect au urmărit dezvoltarea unei atitudini pozitive față de sine și de mediul înconjurător prin:

- formarea unor comportamente de ocrotire a mediului;
- colectarea selectivă a deșeurilor menajere reciclabile;
- creativitate în realizarea unor jucării și jocuri inteligente prin refolosirea unor deșeuri;
- stimă de sine crescută și încredere în forțele proprii, după obținerea unor produse din materiale reciclate.

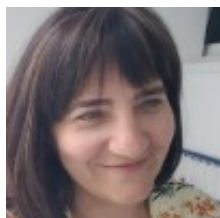
Dorința de a participa la acest proiect a pornit de la nevoia pe care am descoperit-o în rândul grupei de preșcolari pe care o conduc și anume de a petrece cât mai mult timp în natură, de a îngriji și proteja mediul natural, împletită cu dorința specifică vârstei lor, de a inventa, prin creativitate diverse jocuri și jucării. Acest proiect mi-a oferit oportunitatea de a cultiva acest interes, de a transmite noi valori și de a forma competențe privind dezvoltarea fizică și emoțională prin respect față de ei înșiși, precum și față de mediul înconjurător.

Prin activitățile desfășurate, am reușit să împărtășim și să ne dezvoltăm experiența proprie, creând conexiuni cu alte cadre didactice, legături care vor fi fructificate în alte proiecte viitoare, un nou parteneriat educațional, eventual Erasmus Plus.

Programare și robotică la clasele primare, o abordare STEAM a programei școlare

De **Cornelia Melcu**

Școala Gimnazială Nr. 9 Nicolae Orghidan, Brașov (Brașov)

Învățarea bazată pe proiecte este una din cele mai eficiente căi de a motiva și a implica elevii în învățare și de a face conexiunea, absolut necesară, a celor predate cu realitatea. Un proiect STEAM, cu legături în curriculum, aduce, cu siguranță, abordarea interdisciplinară, legată de realitate, care îi ajută pe copii să înțeleagă fenomene reale. Utilizarea tehnologiei – prin atelierele LEGO Education – este o soluție STEM care combină piesele LEGO, software-ul prietenos, angajarea de proiecte bazate pe standarde și o abordare bazată pe descoperire. Lucrul în echipe mixte – profesori-mentori (voluntari), aduce beneficii atât profesorilor, ce devin mai familiarizați cu tehnologia, cât și mentorilor, ce înțeleg ceea ce înseamnă programa școlară și lucrul efectiv cu elevii. Învățarea prin colaborare sprijină copiii, dezvoltându-le gândirea computațională și familiarizându-i cu principiile ingineriei într-un mod distractiv și interesant.

Astfel, ne dorim ca elevii să fie motivați și atrași de cariere STEAM în viitor. Proiectul RoboIT9, finanțat prin Fondul Științescu Brașov, ediția 4.0, se adresează unui număr de 300 elevi de ciclu primar, cu vârste cuprinse între 7 și 11 ani, elevi ai școlii noastre – inclusiv elevilor defavorizați sau celor cu posibilități materiale reduse. Implicăm toți elevii ciclului primar deoarece în ediția 3.0 aceasta a fost cea mai bună lecție învățată: copiii lucrează atât de rapid și cu atât de multă plăcere, încât toți trebuie să beneficieze de această oportunitate. Obiectivul principal este dezvoltarea interesului copiilor pentru utilizarea tehnologiei în scopuri educaționale și în siguranță, prin organizarea unor ateliere de programare, cu ajutorul truselor LEGO Education WeDo 2.0 și LEGO Education SPIKE.

Programarea este o parte importantă a învățării din secolul nostru. WeDo 2.0 și SPIKE predă programarea într-un mod intuitiv – permițând elevilor să-și transpună imaginația în realitate, în timp ce își formează abilitățile de gândire computațională, precum: raționamentul logic, recunoașterea modelelor și simulările de modelare. De asemenea, ne propunem îmbunătățirea instruirii și implicarea celor 300 de elevi de ciclu primar în activități STEAM prin participarea la activitățile de programare a roboților LEGO; formarea a cel puțin 10 experți, din rândul elevilor participanți, până la finalul lunii mai 2022; dezvoltarea gândirii computaționale, a creativității și gândirii logice și inovatoare, prin crearea a cel puțin unui robot de către fiecare elev participant.

De ce programare? Elevii vor deveni capabili să modeleze realitatea, să desfășoare investigații și să-și utilizeze abilitățile de

proiectare. Ei vor fi stimulați creativ în realizarea proiectelor, vor învăța cum comunică robotul cu tableta și vor implementa programe software utilizând platforme potrivite vârstei lor. Vor dovedi abilități de gândire computațională, precum: raționamentul logic, recunoașterea modelelor și simulările de modelare. Nu în ultimul rând, participanții își vor dezvolta competențele de lucru în echipă, de comunicare și colaborare, precum și cele de gândire critică și inovatoare. Elevii vor fi motivați și atrași de studiul STEAM în viitor. Foarte important, elevii vor înțelege concepte de bază din domeniul STEAM (ex. forța, mișcarea etc.) pe baza acțiunii directe și într-un mod atractiv și motivant. Profesorii vor deveni mai siguri în ceea ce privește utilizarea tehnologiei și folosirea unor metode inovatoare la clasă. Proiectul e o călătorie clară, ușor de urmărit, în disciplinele STEAM incluse în curriculum. De asemenea, încurajează

- curiozitatea și creativitatea, prin construirea propriului robot;
- gândirea critică și rezolvarea de probleme, prin găsirea unor soluții pentru probleme din lumea reală (de exemplu: cum ne salvăm în cazul unor dezastre naturale);
- competența de a colabora și coopera în echipe, prin lucrul în echipe de câte 2 –3 elevi la același proiect.

Este un mod inovator prin care elevii devin capabili să modeleze realitatea, să desfășoare investigații și să-și utilizeze abilitățile de proiectare.

Cum? Elevii de ciclu primar, beneficiarii direcți, participă la atelierele conduse de specialiști (echipa de coordonare implică specialiști programatori ce tutoriază, în mod voluntar, copiii). Profesorii introduc temele abordate în lecțiile de Matematică și explorarea mediului și Științe (de ex. Mișcarea corpurilor) și Științe (ex. Forțe), iar școlarii aplică cele învățate în construirea roboților LEGO. Elevii claselor I și a II-a lucrează cu seturile LEGO WeDo 2.0, achiziționate din ediția anterioară a proiectului Științescu, iar elevii de claselor III-IV lucrează cu setul LEGO Education SPIKE. La finalul proiectului, vom invita reprezentanți ai tuturor claselor din școală, părinți și cadre didactice la o activitate de prezentare a roboților construiți. Începând cu luna februarie a anului următor, vor trece la designul și construcția propriului robot, iar în luna mai vor organiza prezentarea acestuia.

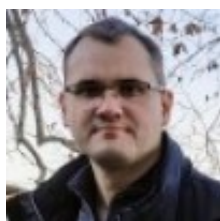
Proiectul răspunde curiozității firești a elevilor de ciclu primar legată de utilizarea tehnologiei și de robotică. Abordarea integrată a disciplinelor STEAM reprezintă o tendință a educației secolului XXI și pregătește elevii pentru viitor. Prin programarea roboților, elevii pot descoperi dacă aptitudinile și interesele lor corespund acelor abilități care vor defini piața locurilor de muncă a viitorului, cum ar fi programarea, tehnologia sau ingineria.

În concluzie, proiectul va îmbunătăți și va dezvolta abilitățile și competențele digitale ale elevilor. Disciplinele exacte vor deveni mai plăcute, bazate pe conexiunile cu lumea reală. Legăturile cu programa școlară, vor aduce, cu siguranță, în lecții, abordarea interdisciplinară, legată de acțiune, care îi va ajuta pe copii să se apropie de domeniile STEAM. Nu în ultimul rând, proiectul îi va determina pe profesori să devină mai încrezători și „prietenoși” cu utilizarea tehnologiei și dispozitivelor în clasă, schimbându-le, astfel și modul de abordare a conținuturilor considerate dificile. Învățarea bazată pe proiect va deveni una din metodele principale de predare-învățare- evaluare, răspunzând nevoilor elevilor din zilele noastre și pregătindu-i pentru integrarea viitoare pe piața

Formarea perspectivei multiple la disciplina istorie prin intermediul evaluării scrise

De **Sergiu Duma**

Colegiul Național Moise Nicoară, Arad (Arad)

Predarea-învățarea istoriei în societatea contemporană aduce cu sine necesitatea abordării perspectivei multiple în analiza evenimentelor și proceselor istorice. Este imperios necesar ca elevul să facă distincția între mai multe perspective, să identifice diferențele și asemănările și deosebirile dintre ele, pentru ca astfel să dobândească o imagine de ansamblu asupra faptului istoric studiat. Materialul propus pornește de la acest lucru și își propune să trateze această problematică a perspectivei multiple și modalitatea în care aceasta poate fi evaluată în cadrul evaluării scrise printr-un studiu de caz aplicat elevilor a două clase de liceu de la un Colegiu Național din județul Arad. Testul propus vizează modul în care elevii grupului țintă și-au dezvoltat competențele impuse prin programa școlară, înțelegând procesele și faptele istorice prezentate în cadrul activităților școlare. Deși aplicată la dimensiune redusă, cercetarea a dovedit importanța realizării acestor tipuri de activități, atât cele care țin de predare – învățare, dar mai ales continuarea lor și verificarea formării de competențe prin intermediul activității de evaluare.

Educația în societatea contemporană a evoluat în ultimii ani de la predarea-învățarea-evaluarea care avea ca scop dobândirea de către elevi a cât mai multor cunoștințe la activități didactice care au ca scop dezvoltarea unor competențe. În ceea ce privește disciplina istorie, dezvoltarea activității de predare a istoriei a readus în discuție problema perspectivei multiple. Aceasta este fundamentală pentru înțelegerea cu adevărat a proceselor și evenimentelor istorice, cu atât mai mult cu cât de multe ori istoria a fost „învinuită” de mulți critici că este una a învingătorilor, că varianta învinșilor a fost pierdută în negura timpului.

Problema perspectivei multiple și a rolului său a fost abordată des de mulți specialiști de-a lungul timpului, dar cu toate acestea ea este una actuală și, după părerea mea, de o mare importanță. Se consideră că astfel elevului i se oferă posibilitatea de gândire, de identificare și alegere a unor dovezi extrase din surse diferite, toate fiind utilizate pentru rezolvarea și lămurirea complexității procesului sau evenimentului istoric analizat. Pornind de la aceste lucruri, perspectiva multiplă își propune „să extindă aria de cuprindere și scopul analizei istorice a unei anumite probleme sau fenomen”. De asemenea, este absolut necesar evidențierea relației dintre diferitele perspective, modul lor de interacțiune, influențele

și legăturile lor. Toate acestea aduc la final o mult mai complexă explicație a ceea ce s-a întâmplat și mai ales de ce s-a întâmplat respectivul eveniment sau proces istoric (Gruber G., 2016, pp. 115–117).

În ceea ce privește importanța perspectivei multiple, aceasta provine din însăși diversitatea lumii contemporane datorată evenimentelor istorice, din mișcările de populație, din deciziile unor reuniuni internaționale, din rezultatele unor conflicte militare.

În perspectivă tradițională, există deseori tendința de a trata istoria unei națiuni dintr-o singură perspectivă, aceasta fiind oarecum în afara oricăror evoluții care au loc în jurul ei. Văzut din această direcție, procesul este unul care se desfășoară linear din cele mai vechi timpuri și până în prezent. Nu există discontinuitate și, de asemenea, sunt omise legăturile și moștenirea comună cu a altor națiuni care au trăit și poate trăiesc pe același teritoriu. Diversitatea culturală sau etnică este adusă în discuție de cât mai puține ori cu putință. Ceea ce uită sau nu rezolvă această viziune asupra istoriei este limita care separă istoria națională de cea universală (Stradling R., 2002, p. 119).

Importanța în creștere a perspectivei multiple provine și din varietate surselor pe care elevii le au la dispoziție pentru a deprinde istoria: familia, comunitatea, școala, prietenii, mass-media. Mai mult, de cele mai multe ori elevii nu învață istoria predată la școală, sau perspectiva arătată de manualele școlare, ci altă perspectivă, cea a familiei, a comunității sau cea relatată de mass-media. Acest lucru este cu atât mai evident în zilele noastre, când televiziune sau internetul oferă imagini și povești ale unor „lumi” îndepărtate. Un profesor bun folosește acest lucru pentru a-i atrage pe elevi, pentru le oferi același eveniment văzut prin ochii altora, afectați poate direct de respectivul fapt istoric. Deseori în aceste condiții profesorul face legătura între evenimente din trecut și urmările lor din zilele noastre, care îi influențează pe elevi direct, sau pe alți elevi din altă parte a lumii (Stradling R., 2002, p. 52).

Un alt avantaj pe care profesorii îl pot folosi astăzi în abordarea unor evenimente din mai multe perspective este faptul că documentele istorice sunt foarte accesibile. De asemenea, multe dintre ele sunt acum la un click distanță datorită digitalizării online și accesării ulterioare cu ajutorul internetului. Mai mult, în ultimii ani, elevii au devenit din ce în ce mai dotori în cunoașterea a mai multor limbi străine și astfel este depășită mai ușor bariera lingvistică, care până mai ieri necesita eforturi considerabile. (Stradling R., 2002, p. 120)

Având în vedere cele anunțate, pentru a demonstra avantajele pe care noile abordări le au în formarea competențelor la elevi, am considerat utilă desfășurarea unei mici cercetări aplicată elevilor unui Colegiu Național din județul Arad, mai precis asupra a două grupe formate din elevi de clasa a XI-a. Am avut în vedere și specificitatea programei de clasa a XI-a, care tratează anumite subiecte care permit abordarea perspectivei multiple cu o mai mare ușurință, dar în același timp cercetarea propusă poate constitui și un ghid care să își propună să facă o materie mai interesantă, atât din perspectiva elevului, cât și al profesorului.

Activitatea a vizat două componente, cea de predare-învățare și cea de evaluare. Ele au fost aplicare asupra unității de învățare „Oamenii, societatea și lumea ideilor. Economie și societate în lumea postbelică”, cu următoarele teme: *Economie rurală* –

economie urbană în România, România de la statul totalitar la statul de drept, România de la statul totalitar la statul de drept – Lunga tranziție spre statul de drept.

În ceea ce privește activitățile didactice s-a considerat util folosirea informațiilor furnizate de mass-media vremii, periodicele regimului comunist fiind utilizate ca suport didactic. Cu ajutorul unor fișe de lucru conținând fragmente de surse istoriografice, elevii au trebuit să identifice și să explice principalele caracteristici ale regimului comunist în România.

Instrumentul de evaluare, asupra căruia ne vom opri în continuare a fost astfel realizat pentru a evalua unitatea de învățare *Oamenii, societatea și lumea ideilor. Economie și societate în lumea postbelică*. Testul a fost conceput respectând următoarele etape:

- Stabilirea scopului – respectiv verificarea îndeplinirii cu succes a obiectivelor urmărite în timpul activității de predare – învățare, respectiv formarea la elevi a competențelor asociate respectivei unități de învățare.
- Stabilirea competențelor de evaluat, respectiv a competențelor asociate.
- Stabilirea itemilor din componența testului: Itemi obiectivi de tip itemi de completare; Itemi semi obiectivi de tip întrebare structurată; Itemi subiectivi de tip eseu nestructurat.
- Stabilirea baremului de evaluare, respectiv a matricei de specificații;
- Stabilirea duratei testului, respectiv 50 de minute.

Testul a fost aplicat la clasa a XI-a de la Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad, cu un efectiv de 31 de elevi. Pentru o mai bună acuratețe a testului, am aplicat un test asemănător la o altă clasă de la același colegiu, cu mențiunea că în cazul acesteia din urmă activitatea de predare-învățare s-a desfășurat în mod normal, aplicând varianta tradițională de predare-învățare, nefiind utilizate metode moderne și nici un accent deosebit pe partea de perspective multiple în învățarea și înțelegerea istoriei.

În cadrul activității, au fost vizate următoarele competențe specifice:

- 1.3. Compararea unor opinii și argumente diferite referitoare la o temă de istorie
- 2.2. Analizarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare
- 3.1. Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține /combate un punct de vedere
- 3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice

Au fost derivate următoarele (sub)competențe:

Competența specifică 1.3. Compararea unor opinii și argumente diferite referitoare la o temă de istorie:

Identificarea avantajelor respectiv a dezavantajelor migrațiilor din perspectiva țării de origine, sau a țării de destinație

Competența specifică 2.2. Analizarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare:

Definirea unor termeni istorici, respectiv a folosirii lor în alte contexte. Prezentarea unui anumit subiect

Competența specifică 3.1. Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține/combate un punct de vedere:

Selectarea unor informații dintr-o sursă istorică

Identificarea unor argumente istorice pentru a susține un anumit

punct de vedere

Competența specifică 3.3. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor diferite asupra evenimentelor și proceselor istorice: *Formularea și argumentarea unui punct de vedere, utilizând pentru argumentarea lui informații selectate din sursele istorice.*

Au fost elaborate următoarele criterii de notare:

- Pentru nota 5-6: să completeze anumite enunțuri cu noțiunile istorice specifice
să transcrie informațiile istorice cerute dintr-un text la prima vedere
- Pentru nota 7-8: să identifice o relație de tip cauză-efect, stabilind corect rolul celor două informații (cauză, respectiv efect)
Precizarea unor avantaje, respectiv dezavantaje ale migrațiilor pentru țara de plecare.
- Pentru nota 9: să argumenteze cu argumente istorice un anumit punct de vedere;
să formuleze un punct de vedere, pe care să-l susțină cu câte o informație din fiecare sursă;
- Pentru nota 10: să realizeze un eseu nestructurat pe o temă dată, respectând limita de spațiu și în care să utilizeze limbajul istoric.

În urma aplicării testului și a analizei rezultatelor, am identificat câteva aspecte care merită a fi menționate. În primul rând, ca puncte forte, am remarcat procente mari de promovabilitate (100%, respectiv 90%) și de asemenea notele mai mari obținute la clasa obiect (8 note de 10), față de clasa martor (doar 3 note de 10). De asemenea, mare parte dintre elevi au rezolvat corect și celelalte enunțuri care presupuneau precizarea anumitor aspecte din materia predată și cerințele care presupunea realizarea unui punct de vedere, sesizând perspectivele aduse de cele două surse.

În ceea ce privește punctele slabe, trebuie să remarcăm neatenția demonstrată de unii elevi în rezolvarea unor cerințe simple, nerespectarea cronologiei în realizarea prezentării de la itemul 4. Deși nu era o solicitare expresă în cadrul testului, elevilor li s-a atras atenția asupra acestui aspect, având în vedere că în cadrul examenului de Bacalaureat acest aspect este depunctat, sau nefolosirea termenilor istorici atunci când sunt formulate enunțuri istorice, sau sunt definiți anumiți termeni istorici.

În urma analizei acestor puncte forte, respectiv puncte slabe, putem aduce următoarele recomandări:

- continuarea utilizării exercițiilor de lucru cu sursele istorice și a exercițiilor de tip cauză – efect, exerciții de utilizare a limbajului istoric,
- recomandarea lecturării unor lucrări care au un caracter istoric și sunt recomandabile pentru vârsta și nivelul de înțelegere al elevilor,
- continuarea și aprofundarea aspectelor care țin de interdisciplinaritate și perspectivă multiplă în analiza unor perioade istorice,
- utilizarea și la alte teme a surselor istorice reprezentate de periodicele timpului,
- o mai mare orientare spre aspectele practice ale curriculumului și ale predării istoriei.

Bibliografie

Adăscăliței, Felicia, Berce, Marilena, Dumitrescu, Doru, Lazăr, Liviu, Manea, Mihai, Popescu, Mirela, Elemente de didactică a istoriei, editura Nomina, București, 2013

Bolovan, Sorina, Paula, Didactica istoriei – noi orizonturi în predarea, învățarea și evaluarea istoriei prin metode active, editura Presa Universitară Clujeană, 2007
Gruber, Gabriela, Didactica Istoriei și formarea de competențe, editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016
Roaită, Ionela, Alice, Didactica Istoriei, editura Paralela 45, București, 2012
Stradling, Robert, Să înțelegem istoria secolului XX, editura Sigma, București, 2002

Dezvoltarea competențelor cheie în orele de biologie

De **Georgeta-Irina Rusu**

Scoala Gimnazială Ion Creangă, Bacău (Bacău)

Scoala românească încearcă prin noul curriculum elaborat, prin politicile și programele sale, să se alinieze standardelor europene prin promovarea celor opt domenii de competențe cheie, la toate disciplinele, însă mai puțin în ceea ce privește Evaluarea Națională la sfârșitul unui ciclu de învățământ. Se încearcă timid, prin acea Evaluare Națională la clasa a VI-a, dar rezultatele se rezumă doar la statistici și concluzii, fără a fi valorificate ulterior în niciun fel. Profesorul își organizează întreg conținutul din perspectiva acestor opt competențe, dar acestea nu sunt evaluate la sfârșit de ciclu și la ieșirea din sistem.

Cele opt domenii de competențe cheie* sunt:

1. comunicarea într-o limbă maternă
2. comunicarea în limbi străine
3. competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii
4. competența digitală
5. a învăța să înveți
6. competențe sociale și civice
7. spirit de inițiativă și antreprenoriat
8. sensibilizare și exprimare culturală.

Cum pot fi vizate aceste competențe în timpul orelor de biologie?

Biologia, prin natura denumirii sale, nu reprezintă alta decât știința vieții. Nepunându-se accent pe această disciplină, știință, societatea nu face altceva decât să suporte consecințele, fiind primii la capitolul boli, igienă precară, lipsa măsurilor de prevenție a unor fenomene precum alunecări de teren, poluare.

Să luăm ca exemplu unitatea de învățare *Urechea – analizatorul auditiv și de echilibru*. Prima competență vizează realizarea unui conținut inteligibil pe care fiecare elev și-l formează, utilizându-se de termenii și de structura logică a realizării unei structuri, a unui fenomen din domeniul biologie. Asta înseamnă ca elevul să știe: ce este urechea, care sunt componentele și particularitățile fiecăruia, rolul lor, și să explice apoi, având la bază și componentele arcului reflex, cum se formează senzațiile de auz și de echilibru.

Competența de comunicare într-o limbă străină se poate traduce în încercarea de a găsi etimologia termenilor utilizați, spre a le ușura învățarea, spre a se realiza conexiuni cu termeni din alte limbi străine, de a se găsi informații din alte limbi pentru a le găsi sensul și utilitatea în limba maternă, adaptându-le, „formele având fond”.

Competența matematică presupune aplicarea unor formule matematice și de rezolvarea de probleme; de exemplu, determinarea vitezei unei acustice într-un gaz, în funcție de temperatura și compoziția sa. Tehnologia presupune explicarea senzației auditive, pe baza imaginii cu componentele urechii, pe baza desenului realizat sau prin confecționarea din materiale diverse ale unei urechi.

Competența digitală este valorificată la această disciplină prin realizarea unor materiale și resurse digitale de prezentare a organului de simț studiat, utilizând diferite aplicații, prin inserarea de imagini, filmulețe și chiar realizarea lor. Această competență a fost mult valorificată în perioada de carantină. Aplicațiile wordwall, quizziz, learningapps au atras elevii, implicându-se activ în timpul orelor**.

Competența a învăța să înveți este foarte importantă. Profesorul enumeră obiectivele pe care le prezintă sub formă de întrebări, reprezentând etapele realizării unei scheme sau ale unui plan. Prin efort propriu elevii își însușesc acele cunoștințe, deprinderi pas cu pas. De altfel acum trăim o altă lume, o lume bombardată de informații, de aceea rolul profesorului nu mai este de a dicta informația, ci de a o prelucra în mintea elevului***.

Realizarea unor proiecte împreună, știind fiecare ce are de făcut, reprezintă valorificarea competențelor civice. Sunt proiecte care pot aduce beneficii nu numai lor, ci și membrilor comunității, realizându-se concursuri de tip Vrei să fii milionar?, simpozioane în vederea rezolvării unor cazuri de natură financiară, prin atragerea de sponsori pe tema Cum ne afectează tehnologia auzul?, în care pot fi invitați și specialiști.

Competența de sensibilizare și exprimare culturală poate fi valorificată prin audiții cu diverse genuri muzicale, triluri de păsări. Exersând comunicarea științei și comunicarea către diverse audiențe, prin diferite mesaje, campanii de sensibilizare, elevii pot trage un semnal de alarmă asupra problemelor legate de sănătate, poluare.

La prima vedere, urmărirea dezvoltării capacităților din perspectiva celor opt domenii de competențe ar putea să pară ceva mult prea simplă, de aceea tendința este de a nu le acorda multă importanță, însă probleme mici nerezolvate la timp pot genera cu timpul mari probleme. Neimplicarea, indiferența, lăsatul pe mâine a ceea ce putem face azi pot genera cauzele unor probleme care vor apărea mâine. De altfel, omul de știință pacifist Albert Einstein spunea că „lumea nu se va sfârși din cauza celor care fac rău, ci din cauza celor care se uită la ei și nu fac nimic.” Deci să facem lucrurile cu seriozitate, cu simț de răspundere, fiecare acolo unde viața l-a așezat și să facem, după cum spunea părintele Cleopa, „rai din tot ce avem”.

Bibliografie și referințe

*

eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A32006H0962

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ac11090>

**

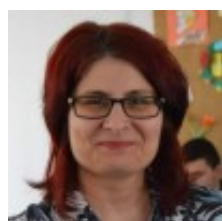
<https://sparknews.ro/2020/12/14/scoala-online-profesoara-din-baca-u-am-descoperit-in-pandemie-bucuria-copiilor-de-a-se-juca-cand-re-uesti-sa-i-aduni-sa-i-unesti-faci-un-miracol/>

<https://sparknews.ro/2021/02/23/irina-rusu-generatiile-actuale-sunt-bombardate-de-informatii-de-aceea-tu-ca-profesor-trebuie-sa-le-st-arnesti-curiozitatea-de-a-si-gasi-cunostintele-precum-un-puzzle/>

Adaptarea curriculumului pentru clasa a IX-à la specificul clasei de elevi

De **Mihaela-Ionela Coman**

Liceul Teoretic Nicolae Iorga, Brăila (Brăila)

Elevii de clasa a IX-a, an școlar 2021-2022, au finalizat ciclurile anterioare în baza unui curriculum național ce avea ca principal scop dezvoltarea unor competențe, ce oferă acestora oportunități pentru transferul cunoștințelor și a abilităților în diferite contexte cotidiene. Însă, din păcate, Ministerul Educației nu a publicat noile programe, ci un set de repere metodologice. Din acest motiv, programa de clasa a IX-a (veche) trebuie adaptată, ținându-se cont de ceea ce au studiat elevii în ciclurile anterioare. Am propus un posibil demers didactic în abordarea textului jurnalistic de tip știre, plecând de la un text multimodal. Acesta nu se regăsea în programa veche.

După cum se știe, actuala generație de elevi, care urmează cursurile clasei a IX-a în învățământul liceal și cel profesional în anul școlar 2021-2022, a finalizat ciclurile anterioare (cel primar și cel gimnazial) în baza unui curriculum național diferit de cel al generațiilor anterioare. În locul noilor planuri-cadru pentru liceu și noilor programe, Ministerul Educației a publicat un set de „reper metodologice”, un document care să asigure continuitatea între programele de gimnaziu parcurse de elevi și programa de clasa a IX-a. Autorii propun profesorilor de limba și literatura română din învățământul preuniversitar liceal, un material care să permită o cât mai bună transpunere a curriculumului intenționat în practică, asigurându-se astfel premisele unui curriculum realizat care să atingă scopul propus: formarea de competențe, ce oferă elevilor oportunități pentru transferul cunoștințelor și a abilităților în diferite contexte cotidiene.

Trebuie să ținem cont de faptul că reperele metodologice reprezintă materiale de sprijin având titlu de recomandare, fără a avea un caracter exhaustiv. Fiecare profesor va reflecta asupra propriului demers, își va păstra independența operațională în planificarea, proiectarea și desfășurarea procesului didactic, în

anul școlar 2021-2022

O activitate de învățare se poate considera că acoperă o secvență de lecție. Demersul parcurs de-a lungul unei lecții poate cuprinde mai multe activități și se proiectează înainte, pornindu-se de la stabilirea competențelor vizate, a conținuturilor asociate prin care se formează competența și, apoi, prin stabilirea metodelor utilizate, respectiv a logisticii necesare.

Voi prezenta mai jos un posibil demers didactic în abordarea textului jurnalistic de tip știre, gândit pe modelul orientării spre cititor, scopul fiind dezvoltarea personală a elevilor prin stimularea reflecției sale asupra textului citit. În realizarea acestui demers am utilizat modelul ERR.

Competența generală vizată:

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competențe specifice vizate:

1.1. Utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte

1.3. Exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate

1.4. Redactarea unor texte diverse

Știrea permite actualizarea și aprofundarea cunoștințelor legate atât de conceptul în sine, asociat textului jurnalistic, cât și a celui de text multimodal.

În etapa de evocare, propun elevilor un afiș al Salonului Internațional de Benzi Desenate de la Sibiu, prin care să își actualizeze cunoștințele despre textul multimodal. Elevii trebuie să observe afișul și să formuleze câte un enunț despre acesta:

Mi se pare amuzant

Mă surprinde

Mă întreb

Se discută despre elementele semnificative din afiș, despre modalitățile de comunicare pe care aceasta le utilizează, despre mesajul transmis. Apoi se realizează o sinteză recapitulativă a informațiilor despre textul multimodal sub forma unei hărți conceptuale.

În etapa de constituire a sensului, elevii vor lucra pe grupe. Se vor constitui patru grupe. Supun atenției elevilor banda desenată „Red în Pasărea care strigă lupul”, inclusă în volumul „Noi aventuri Angry Birds – benzi desenate”.

Activitatea 1

Elevii citesc banda desenată. După lectură, folosesc metoda VAS (văd, aud, simt) ce vizează reacția cititorului și ajută la perceperea și interpretarea textului, încurajându-i pe elevi să reflecteze asupra celor citite și să raporteze textul studiat la propria experiență.

Apoi, se evidențiază schema narativă a benzii desenate – acțiunea, cronotopul, personajele. Elevii trebuie să răspundă la următoarele întrebări:

1. Unde se petrece acțiunea? Spațiul desfășurării evenimentelor se modifică sau nu? Ce anume ți-a permis să identifici locurile în care au fost personajele?

2. Precizează cam cât durează acțiunea? Există detalii referitoare la timpul acțiunii? Care sunt acestea?

3. Povestește, pe scurt, acțiunea din banda desenată.

4. Câte personaje participă la acțiune? Cine este personajul principal? Dar personajele secundare? Identifică patru trăsături ale personajului principal.

Activitatea 2

Profesorul pune întrebări elevilor, urmărind descoperirea semnificațiilor textului: mesaj/morală/titlu. Această bandă desenată ofertantă, permite deconstrucția mesajelor mass-mediei, le oferă posibilitatea elevilor să reflecteze asupra mecanismelor de funcționare a mass-mediei, asupra manipulării și asupra responsabilității unui jurnalist. În urma discuției, vor fi evidențiate caracteristicile unei știri.

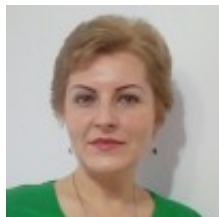
În etapa de reflecție, elevii au de realizat o scurtă știre pe o temă la alegere, respectând modelul "piramida răsturnată". Lucrările elevilor vor fi verificate prin crearea unui Tur al galeriei.

Demersul didactic propus nu epuizează multiplele posibilități de abordare a textului jurnalist, dar își dorește să incite profesorii să caute cea mai bună strategie de a preda un astfel de conținut.

Profilul psihologic al preșcolarului din perspectiva achizițiilor matematice

De **Cristina Huza**

Grădinița cu Program Normal Nr. 3, Reghin (Mureș)

Deși matematica este o știință exactă, iar efortul depus de către copii în însușirea ei este mai mare comparativ cu celelalte discipline, se poate asigura farmec și plăcere în învățarea ei prin intermediul jocurilor.

Înainte de a deveni adult, omul parcurge dezvoltarea sa bio-psiho-socio-culturală, în mai multe stadii ale vieții. Concepția actuală despre copil se situează pe pozițiile psihologiei genetice funcționale. Înțeles ca o ființă umană în devenire, copilul va fi studiat și tratat la modul individualizat pe parcursul vârstelor preșcolare – mică, mijlocie, mare – vârste când au loc schimbări evolutive sub influența mediului instituționalizat din grădiniță. Copilăria, concepută ca o perioadă cu particularități proprii, este fundamentală pentru orice sistem de educație. Aceste particularități trebuie cunoscute, identificate și descoperite pentru că ele sunt de fiecare dată altele, inedite în ipostazele devenirii copilului. Perioada preșcolară se caracterizează prin cele mai profunde, durabile și productive însușiri psihice ale individualității copilului. Este perioada unei intense receptivități, sensibilități și flexibilități psihice divergente. De aceea educatoarele trebuie să exerseze și să fructifice potențialul creativ al preșcolarului, să-i dezvolte mlădițele eului cognitiv, afectiv, acțional, să-i modeleze personalitatea în devenire. Nu este exagerat să spunem că vârsta preșcolară este una dintre cele mai importante perioade

psiho-genetice, datorită proceselor remarcabile ce se ating în toate planurile și în special, în sfera sentimentelor și a personalității copilului. Pe deoparte preșcolarul, se reintegrează în structura familiei, el recepționează influențele venite nu doar din partea celor care-i satisfac trebuințele, ci și din partea altor membri ai familiei. În grădiniță i se pun în față numeroase cerințe noi, preșcolarul devine obiectul unei variate influențe și mai complexe și mai bine organizate, toate acestea creează condiții favorizante pentru noi achiziții și progrese în sfera cognitivă, afectivă și psiho-motrică a copiilor. Dezvoltarea psihică a copilului este condiționată de mai mulți factori; sub influența jocului și a altor activități desfășurate în grădiniță sub îndrumarea educatoarei, copilul dobândește noi particularități psihice. Experiența lui cognitivă se îmbogățește, sfera reprezentărilor se extinde, funcția reglatoare a sistemului se intensifică la vârsta de 5 ani. Acum se dezvoltă operațiile gândirii intuitiv-concrete, apar forme ale trăirilor emoționale mai complexe, se conturează noi dorințe, interese și năzuințe.

Toate aceste schimbări nu se produc uniform, ci prezintă unele particularități specifice vârstei, astfel: Preșcolarii de 3-4 ani oferă un tablou al comportamentelor oarecum asemănător cu acela al copiilor de vârste antepreșcolară. La vârsta preșcolară mică, jocurile copiilor constau în repetarea stereotipă a activităților simple, predominând elementul imitativ, conținutul lor fiind destul de sărac. Procesele de cunoaștere: percepția, memoria, gândirea, limbajul, imaginația se dezvoltă în situații concrete și în contextul acțiunilor practice, astfel copilul:

- percepe însușirile obiectelor care sunt mai intense, mai pronunțate, chiar dacă sunt neesențiale;
- memorează ceea ce este mai atractiv, ce l-a impresionat mai puternic și este legat de dorințele și trebuințele lui;
- realizează operațiile gândirii în activitatea practică nemijlocită fără a le orienta spre rezolvarea unor probleme;
- stabilește contacte verbale mai mult în situații concrete sub impresia lor foarte puternică;
- reacțiile emoționale au adesea o foarte puternică încărcătură impulsiv-explozivă.

Totuși la această vârstă socializarea afectivă se produce destul de intens, atașamentul emoțional față de alții, mila, simpatia, compasiunea (față de adulți, față de personajele din povești, față de animale) sunt tot atâtea reacții afective complexe pe care le trăiesc cei mai mulți dintre preșcolarii mici

Activitatea psiho-motrică urmează suita dezvoltării mișcărilor organizate la nivelul unor acțiuni simple. Activitatea începută își schimbă adesea cursul, se întrerupe sau rămâne nefinalizată.

Vârsta de 5-6 ani marchează o nouă dezvoltare psihică în ceea ce privește procesele de cunoaștere, percepție, încep să se constituie unele imagini minate. Copilul este în stare să detașeze un obiect din grupul altor obiecte, să descompună elementele obiectului și pe baza lor să recompună obiectul în întregime, respectând raporturile dintre părți, intervenind nota definitorie a memoriei și reproducerii involuntare.

Saltul calitativ ce se produce în evoluția proceselor cognitive se explică prin evoluția vorbirii copilului, proces care atinge nivelul de dezvoltare a limbajului interior. Copilul, în această fază, este capabil să realizeze operații în plan mintal (cazul activităților

matematice, al numerației și al operațiilor matematice în limitele conceptului de număr). Dezvoltarea gândirii preșcolarului se poate ridica până la nivelul de operare cu mulțimi elementare.

Pronunția copilului prinde contur, vocabularul devine mai bogat, respectând regulile gramaticale, limbajul devine un instrument de comunicare și de exprimare a impresiilor trăite, a gândurilor și emoțiilor, a dorințelor și intereselor sale.

Vârsta de 6-7 ani, caracteristică acestei perioade este atracția pe care copilul o resimte pentru școală. Preșcolarul a atins nivelul cerut de maturizare psihologică, pentru a realiza cu succes o nouă formă de activitate, anume învățătura. Capacitatea de a învăța presupune posibilitatea de a reface drumul unei acțiuni, de a te întoarce la drumul inițial, făcând comparație cu finalitatea acțiunii.

Din cele de mai sus se poate desprinde concluzia că pregătirea pentru școală înseamnă asigurarea dezvoltării multilaterale a copilului pe parcursul perioadei preșcolare. Realizarea acestei dezvoltări în formele ei concrete, pune educatoarea în fața unor probleme-cheie a căror soluționare cere să se știe:

- care sunt obiectivele formative în predare (scopurile educaționale mai apropiate și mai îndepărtate);
- cum se predă (conținutul noului curriculum);
- cât anume să se predea potrivit cu capacitatea de asimilare a copilului (dozarea volumului de cunoștințe, deprinderi);
- cum să predăm pentru a valorifica la maxim potențialul intelectual și forțele creatoare ale preșcolarului (forme, metode, procedee, mijloace).

Pregătirea preșcolarilor pentru însușirea conceptului de număr

Datele psihologice asupra dezvoltării copilului în perioada preșcolară din țara noastră (și nu numai) arată că, înainte de a se forma la copii noțiunea de număr, se parcurg câteva etape, timp în care au loc o serie de procese psihice care le asigură maturizarea, înțelegerea conștientă a numărului și numărului. Piaget, J. arată că între 3-7 ani copiii preșcolari trebuie să-și dezvolte capacități de cunoaștere în direcția înțelegerii „univariației cantității”, indiferent de locul său, de poziția pe care ar ocupa-o în spațiu elementele care o compune, ca și acordării importanței acestora după mărimea în șir crescător și descrescător. Piaget, J. susține să nu se impună reguli înainte să fie înțelese și accesibile experienței copilului. *„Când adultul încearcă să forțeze însușirea de către copii a noțiunilor matematice înainte de vreme, ei le învață sub aspect verbal, adevărata lor înțelegere vine atunci când copilul a atins dezvoltarea intelectuală corespunzătoare.”* (Revista Învățământului Preșcolar, Nr. 3-4÷1993, pag. 9).

Ideea pregătirii minuțioase a copilului pentru însușirea numărului și numărului, este susținută și de Popescu-Neveanu, P. și Begot, M. care afirmă că „înainte de predarea numărului care trebuie înțeles ca o însușire de grup și nu ca o însușire a obiectului număr, trebuie să fie operarea cu mulțimi de obiecte distincte sau semen separate fundamentale fiind operațiile de clasificare și scriere”. (Popescu-Neveanu, P. Begot, M., 1970, pag. 170).

Scopul activității de inițiere a copilului în matematică, în perioada preșcolară, nu este acela de a învăța sistematic niște concepte, ci, în primul rând, de a-i exersa intelectul, procesele de cunoaștere, de a-l face apt să descopere relații abstracte sub aspectul concret

al situațiilor întâlnite în activitatea obișnuită.

În grădiniță, copiii nu dobândesc cunoștințe matematice de bază (număr, numărare, calcul), ci se pregătesc pentru a înțelege mai ușor aceste noțiuni. Copilul preșcolar formează mulțimi de obiecte, stabilește relații între ele, efectuează diverse operații din care rezultă noi mulțimi și proprietăți caracteristice, acestea constituind componente ale formării noțiunii de număr natural pe baza mulțimilor.

Piaget a demonstrat prin experimentele sale că la baza conceptului de număr stau operațiile de ordonare și de clasificare. Clasificarea obiectelor în grupe omogene și neomogene, compararea grupelor de obiecte, stabilirea corespondențelor și deosebirilor, permit să se ajungă la conceptul de număr conform normelor pe care le relevă teoria mulțimii.

Bibliografie

Butunoi, E. , (1998), Matematica pentru cei mici, Pitești, Editura Carniris, Pitești.

Pădureanu, V. , (coord.), (1999), Activități matematice în învățământul preșcolar, Editura Polirom, Iași.

Cultivarea limbajului la vârsta școlară mică

De **Georgeta Staicu**

Școala Gimnazială Mihai Viteazul, Călărași (Călărași)

Învățământul actual se bazează pe corelarea cunoștințelor, competențelor și atitudinilor; pe colaborarea între profesor și elev; pe învățarea reciprocă - totul în scopul aplicării cunoștințelor și dezvoltării gândirii creative a elevilor, a competențelor lor de comunicare. Or, întregul proces de organizare și desfășurare a activității de instruire este reglementat prin comunicare. Activitatea principală a copilului școlar este învățarea. Învățarea are loc prin comunicare. Legătura între aceste două procese este indisolubilă. Copiii învață comunicând cu învățătorul, cu părinții, cu ceilalți colegi. La debutul miciei școlarității se creează o punte de legătură între partenerii educaționali, care poate fi o rampă pentru succes dacă există cooperare, comunicare, responsabilitate din partea acestora.

Mediul educațional devine locul unor „întâlniri umane”, al unei interacțiuni psihosociale prin care personalitățile acționează unele asupra altora și se stimulează reciproc. În această etapă, rolul comunicării devine foarte important pentru că mijloacele realizarea actului educațional în ansamblu sau, indiferent de conținuturi, niveluri, forme sau parteneri.

Încă din primul an de școală, dascălul este angajat să pună bazele formării personalității copilului, respectând criteriile care vizează formarea comportamentului psihomotoric, formarea comportamentului socio-emoțional, formarea comportamentului

cognitiv, formarea comportamentului verbal. Așadar, se pune acum mare accent pe formarea și dezvoltarea comportamentului verbal, pe aspecte ale comunicării orale și scrise privind premisele citit-scrisului.

„O comunicare este autentică dacă fiecare personalitate implicată se angajează în întregime, se manifestă exprimându-și cu sinceritate-pentru că se simte aprobată-emoțiile, ideile, experiențele celorlalți, dorind să coopereze cu celălalt într-o căutare comună” (Teodor Pătrăuță). Astfel, încă din primul an de școală, dascălul este angajat să pună bazele formării personalității copilului, respectând criteriile care vizează formarea comportamentului psihomotric, formarea comportamentului socio-emoțional, formarea comportamentului cognitiv, formarea comportamentului verbal. Așadar, se pune acum mare accent pe formarea și dezvoltarea comportamentului verbal, pe aspecte ale comunicării orale și scrise privind premisele citit-scrisului. Pentru perfecționarea comunicării didactice, cadrul didactic trebuie să cunoască și să respecte anumite cerințe:

- încurajarea feedback-ului din partea elevilor (pentru a cunoaște în ce măsură mesajele transmise au fost corect recepționate și înțelese);
- vorbirea corectă, deschisă și directă (care previne sau reduce distorsiunea mesajelor);
- ascultarea atentă, răbdătoare și încurajatoare a mesajelor primite din partea preșcolarilor, concomitent cu efortul de a înțelege exact sensul acestor mesaje;
- folosirea mai multor forme de comunicare didactică pentru același tip de mesaje;
- repetarea mesajelor mai complexe.

Dacă trebuie să le comunice unor elevi decizii, dascălul va avea grijă să facă acest lucru după o pregătire prealabilă a elevilor, cu tactul necesar și, în orice caz, să explice, să argumenteze decizia, pentru că aceasta, bună sau rea, să aibă și o valoare educativă. Pentru contemporaneitate, a fi pedagog înseamnă, înainte de toate, a ști să explici, să etalezi clar în fața elevilor un anumit conținut, să clarifici și să rezolvi metodic sarcini didactice, prin stăpânire a ceea ce Comenius spunea: „arta de a-i învăța pe toți totul”.

În activitatea de la clasă, am inițiat multe situații de învățare care să creeze premisele formării și dezvoltării limbajului elevilor de vârstă școlară mică. Luând în considerare particularitățile de vârstă și psihologice ale elevilor, am selectat cu atenție conținuturi, strategii didactice corelate cu obiective educaționale specifice fiecărui an de studiu. Prin aplicarea sistematică a metodelor și tehnicilor interactive în cadrul lecțiilor de *Comunicare în limba română*, am sesizat ameliorări în dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor, în activizarea și nuanțarea vocabularului.

Relația învățător-elev a devenit modernă și democratică, elevii bucurându-se de libertate, de o comunicare bazată pe încredere, colaborare și ajutor reciproc. Folosind metodele și tehnicile de stimulare a creativității, atât individual, frontal cât și pe grupe, am constatat că elevii își însușesc mai ușor noile cunoștințe, pot să descifreze și să înțeleagă conținuturile, doresc să se implice în învățare și nu dau semne de oboseală pentru că se implică conștient, voit, învățând activ și logic.

De asemenea, prin utilizarea unor metode și tehnici didactice precum: Interogația multiprocesuală, Harta conceptuală, RAI (răspunde, aruncă, interoghează), Lectura ghidată, Brainstormingul, Scrierea liberă, Procesul judiciar, Graficul T, Zig-zag, Cubul, Dialogul, Expunerea, Povestirea, Jocuri didactice desfășurate, atât în format fizic, cât și în format online și multe altele, am observat cum a fost valorificată inteligența lingvistică a elevilor, cultivarea exprimării orale și scrise corecte sub aspect gramatical, activarea, îmbogățirea și nuanțarea expresivă a vocabularului.

Pornind de la premisa că formarea competențelor de comunicare reprezintă condiție sine-qua-non pentru afirmarea și manifestarea Eu-lui, voi prezenta un demers cu secvențe didactice ce vizează dezvoltarea celor opt competențe cheie. În cadrul fiecărei secvențe didactice se poate observa utilizarea elementelor competenței de comunicare, fiind bază și liant pentru celelalte.

Demers didactic bazat de dezvoltarea celor opt competențe cheie

Disciplina: „Dezvoltare personală”

a) Competența digitală

- Elevii vizionează în liniște un fragment din ecranizarea filmului „Amintiri din copilărie”, de Ion Creangă.
- Sunt invitați la o scurtă dezbateri, având ca suport de orientare o hartă conceptuală, prin care sunt identificate personajele (Nică, mama, tata, frații și surorile).
- Prin metoda RAI, elevii formulează întrebări și răspunsuri, referitoare la conținutul fragmentului audiat.

b) Competența civică

- Se solicită elevilor să selecteze termeni civici dintr-o listă afișată din timp, pe tablă/flipchart/desktop: relații, familie, grup, încredere, afecțiune, cooperare, respect, ajutor, protecție, drept, îndatorire”.

c) Competențe matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii

- Se propune elevilor să se grupeze câte 5, numărând de la 1 la 5, astfel, formându-se grupuri de 5 cu elevii care au numărat cifra 1 și așa mai departe, primind ca sarcini de învățare, următoarele:
 1. Numărați membrii din familia lui Creangă și tipul de relații dintre aceștia (au suport letric textul tipărit, dar pot utiliza și o resursă digitală)
 2. Completați arborele genealogic al unui membru al echipei! (reprezentare grafică cu ajutorul figurilor geometrice)
 3. Scrieți numele membrilor echipei voastre, ordonând crescător datele voastre de naștere!

d) Realizarea competenței personală, socială, de a învăța să înveți

continuă și prin realizarea evaluării acestei situații de învățare descrisă mai sus, prin metoda „Turul galeriei” sau „Învățare reciprocă”.

e) Competența în multilingvism

- Se propun elevilor două activități independente, însoțite de fundal muzical, respectiv, audierea melodiei „Family”
- Activitate suplimentară (pentru cei cu ritm mare de lucru): Realizarea unui desen al familiei prezentat în conținutul textului melodiei audiate în limba engleză;

f) Competența Sensibilizare și exprimare culturală

- Prezentarea unui ppt cu familii ale unor celebrități românești –

dezvoltarea sentimentului mândriei pentru apartenență la familia poporului român, respectiv conștientizarea posibilității de a fi „mândria” propriei familii, la scară redusă)

g) Competența Spirit de inițiativă și antreprenoriat

Tema pentru acasă

- Confectionarea unei felicitări adresate unui membru al familiei cu ocazia unui eveniment important (zi de naștere, obținerea unui rezultat performant ș.a)

Temă-Opțional

- Exercițiu de reflecție în cadrul familiei: Cum ai putea ajuta familia în momente dificile din punct de vedere financiar? (răspunsuri așteptate: echilibru în cheltuieli, realizarea unor obiecte pentru a fi vândute etc)

h) Competența de comunicare, cu toate elementele sale, a fost utilizată în fiecare context de învățare propus.

În concluzie, competența comunicativă este constituită din mai multe capacități care interacționează într-o manieră integrată cu scopul realizării unei activități cu un grad sporit de complexitate, având ca temei cunoștințe, priceperi, deprinderi, atitudini, un optim motivațional.

Un dascăl adevărat știe că, pentru a oferi copilului oportunități de afirmare și formare, e necesar nu numai a-i vorbi elevului, ci și a-l îndemna să vorbească, a-l asculta și a-l învăța să asculte, a-i arăta modele de comunicare și a le descifra împreună cu el, a-l învăța a-l încuraja să fie model pentru el și pentru ceilalți.

Bibliografie

Ezechil, Liliana. Comunicarea educațională în context școlar.

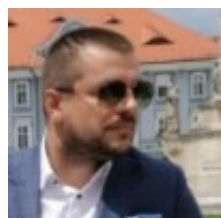
București:Editura Didactică și Pedagogică, 2002.

Ionescu, M. Instrucție și educație. Arad: Vasile Goldiș University Press, 2005 trivent-publishing.eu/triventvechi/libri/comunicare/

Liniștirea copilului interior. Despre copilul lumină și copilul umbră în accepțiunea psihologiei clinice și educaționale

De **Corneliu Dragomir**

Școala Gimnazială, Dumbrăvița (Timiș)

Acest material este o invitație de a realiza o introspecție pentru descoperirea copilului lumină și dezvoltarea unor cogniții pozitive. În fapt, cartea este o reiterare a tot ceea ce înseamnă că „cel ce a avut o copilărie luminoasă și fericită și-a adunat comoara nesecată în care-și găsește mângâiere și-n cele mai dureroase clipe ale vieții” (Wilhelm Wundt). Ideea centrală este că înseși „copilăria

este taina dezvăluirii viitorului”, așa cum ne spune Grigore Vieru. Liniștea locului, bucuria evenimentelor și iubirea oamenilor din copilăria noastră, fără echivoc, marchează calitatea vieții și confortul psihologic a ceea ce trăim dincolo de pubertate, pe drumul devenirii noastre umane.

Lumea interioară ce gestionează emoțiile și generează comportamentele din viața profesională și personală, de cuplu, se cristalizează pe acceptarea copilului interior, pe iubirea copilului interior, pe compensarea neajunsurilor din copilărie prin realizarea unui univers de referință, în divergență cu cel de apartenență. Chintesența întregii expuneri se axează pe metafora copilul interior ceea ce nu reprezintă nimic altceva decât părțile inconștiente ale personalității noastre, întâmpinate în noi încă din copilărie. Această metaforă face sens cu demersul de regresie în hipnoza clinică ce constă într-un demers clinic de depășire a unor traume prin compensare, acceptare și vindecare. „Copilul interior”, ca o metaforă în sfera patologicului, este și „copilul umbră” (convingerile noastre negative și sentimentele apăsătoare) dar și „copilul lumină” (experiențele noastre pozitive și sentimentele bune din noi) deopotrivă ale aceluiași inconștient. Miza demersului de a face funcțional „copilul din interior” nu este reprezentată de demersul de a ucide „copilul umbră” căci nu suntem criminali propriului inconștient, ci aceea de a-i acorda iubire pentru a-l liniști, oferind șansa „copilului lumină” de a ne deveni resursă. Pentru ca adultul să aibă încredere vitală, acesta are nevoie de apartenență și recunoaștere, autonomie și siguranță precum și satisfacerea plăcerii și evitarea durerii.

Construirea arhitecturii cognitive-afective a copilului umbră se bazează pe percepția experiențelor traumatizante sau percepute ca traumatizante din perioada copilăriei și convingerile construite prin utilizarea unui univers lexical umilitor: *Sunt nedorit!, Sunt prea gras!, Sunt o povară!... Trebuie să-ți îndeplinesc așteptările, trebuie să..., trebuie să...* Toate acestea și fiecare în parte grevează cogniții și tipare, forme de rezistență: narcisistul care compensează *Eu sunt urât!*, camuflajul pentru că *Trebuie să mă adaptez!...* Convingerilor tale negative arată că nu e vorba de realitate, ci de realitatea ta subiectivă, care a fost marcată în tine, cel puțin parțial, de eșecurile educaționale ale părinților tăi.

Din nefericire, evenimentele fericite nu se scrijelesc atât de amplu în memoria noastră. Oamenii care sunt mai deschiși față de asertimentele lor au o abilitate mai bună de a se vindeca prin analiza problemelor și rezolvarea conflictelor interioare. Totuși, bărbații au tendința de a-și reprimă sentimentele, de a le ignora, astfel că nerezolvarea conflictelor interioare poate duce la agresivitate ancorată în adânc și latentă comportamental dacă nu este activată de un stimul brusc. Această reprimare poate deveni chiar și o formă de autoapărare prin evitarea vulnerabilităților.

Mecanismele de apărare ale copilului umbră sunt: negarea realității neplăcute sau insuportabile, victimizarea, căutarea perfecțiunii și dependența de recunoaștere, căutarea armoniei prin conformare excesivă, sindromul salvatorului, dorința de a deține controlul, agresivitatea sau emotivitatea prin refugiu, evitare sau retragere.

Retorica binelui asupra răului, precum în basmele românilor unde binele învinge răul prin intervenția supranaturalului. Nu, nu este o luare în derâdere ci este o formă de apreciere a creativității și perspicacității poporului român de a oferi, prin folclor autentic și creație populară, arealul liniștirii copilului interior în fascinanta

lume a poveștilor, prin oferirea șanse la o retorică consistentă a copilului lumină, spre vindecarea copilului umbră. Este o invitație pentru a descoperi copilul lumină din noi căci fiecare îl posedăm în inconștientul nostru. Convingerile pozitive nu sunt o retorică la cele negative ci, pur și simplu, șansa vindecării: *Am voie să fie eu însumi!, Sunt iubit!, Sunt valoros!, Sunt frumos!, Bucurați-vă!* Copilul lumină din viața de zi cu zi oferă seninătatea gândurilor, culoare lumii înconjurătoare, speranță și credință. Astfel, mecanismele de apărare dezvoltate în prezența copilului umbră își pierd sensul retoricii în contextul mecanismelor de teaurizare, acestea devenind principala resursă pentru un mai bine concret, sănătos, confortabil: echilibru, exersarea empatiei, utilizarea asertivității, sinceritate, acceptarea realității, bucuria cotidianului, adaptarea sentimentelor la realitate, abordarea situațiilor conflictuale, asumarea a ta însuși.

În fapt, ceea ce am scris este o reiterare semnificației cuvintelor lui Wilhelm Wundt: *„Cel ce a avut o copilărie luminoasă și fericită și-a adunat comoara neseacă în care-și găsește mângâiere și-n cele mai dureroase clipe ale vieții”*.

Stimularea motivației elevilor pentru învățare

De **Daniela-Paraschiva Danka**

Școala Gimnazială, Roșia (Sibiu)

Motivația elevilor pentru învățare va fi întotdeauna, din punctul meu de vedere, condiționată de cât de mult îi place profesorul și disciplina predată de către acesta. De-a lungul activității mele didactice, am observat că elevilor le este mai ușor să comunice cu un dascăl care este empatic, cu un stil de predare democratic, calm și care arată față de elevi înțelegere. Fiecare elev este diferit, iar noi, ca dascăli cred că avem obligația de a ne plia pe stilurile de învățare ale elevilor, pe nevoile individuale ale fiecăruia.

Din punct de vedere teoretic, motivația pentru învățare a elevilor este „acea categorie de stimuli care îl determină pe individ să întreprindă o serie de acțiuni. Motivația învățării se definește ca totalitatea mobilurilor care susțin energetic, activează și direcționează desfășurarea activității de învățare. Ea conferă sens și coerență actelor de învățare și se trăiește subiectiv ca o stare de tensiune, rezultată din confruntarea trebuințelor celui care învață cu modul cum își reprezintă acesta diferitele conținuturi, cerințe, situații și rezultate ale activității de învățare. În funcție de sursa din care provine, distingem între motivația extrinsecă (sursa este externă activității de învățare: competiția, încurajarea, lauda, recompensa, dojana, mustrarea, pedeapsa etc.) și motivația intrinsecă (sursa este internă: dorința de cunoaștere, de perfecționare, trebuința de statut ridicat, aspirațiile profesionale, dorința de a fi util etc.)” – Daniela Crețu, Adriana Nicu, Pedagogie, pentru definitivat și gradul didactic II, Editura ULBS, 2009, p. 175

Consider că învățarea fiecărui individ este condiționată de motivația, capacitățile și starea psihică a fiecăruia, iar în rândul elevilor, motivația constituie un pion important și depinde de noi ca dascăli să le însușim elevilor această motivație.

Din punctul meu de vedere, atât ca și individ, dar și în calitatea de cadrul didactic și mamă, consider că orice persoană/ individ, fie copil, elev, adult, va învăța în primul rând, întotdeauna dacă persoana din fața sa, educator/ învățător/ profesor/ formator va fi pe placul său. Un profesor cu un stil de predare democratic va fi cu siguranță mult mai iubit și plăcut de către elevi, decât un profesor cu un stil de predare autoritar. De asemenea, un profesor care va folosi în activitatea instructiv-educativă a elevilor metode atractive, de tipul metodelor activ-participative, va fi cu siguranță mult mai plăcut de către elevi, decât un profesor care va utiliza doar metode de tip tradițional. Comunicarea pozitivă dascăl-elev conduce spre o motivație puternică a elevilor spre învățare.

Motivația elevilor va crește cu siguranță în rândul elevilor în momentul în care cadrul didactic va utiliza metodele activ-participative prin care aceștia vor fi activați, responsabilizați, se va ține cont de părerea lor, vor fi antrenați să lucreze în echipă sau în perechi, se va ține seama opiniile și dorințele lor, vor fi lăudați și apreciați pentru fiecare efort și reușită, oricât de mici ar fi ele. De asemenea, gradul de interes asupra unui subiect sau a unei discipline școlare asigură reacționarea în mod pozitiv a elevilor și implicit și motivația spre învățare.

Ca dascăl, am căutat întotdeauna, atât în calitate de profesor de Limba și literatura română, cât și în calitate de diriginte, să motivez elevii să vină la școală, să învețe, să conștientizeze cât de importantă este educația în viața unui om. Întotdeauna am căutat ca indiferent de statutul social și material al elevilor să recompensez echitabil și să încurajez elevii, fie printr-o notă bună obținută la disciplina predată, fie prin implicarea elevilor în activitățile extrașcolare, valorificând și apreciind fiecare reușită a acestora. Am evitat întotdeauna cerințele exagerate în ceea ce privește învățatul, am încercat să dau sarcini diferențiate elevilor, în funcție de stilurile de învățare și de nivelul de pregătire al acestora, evitând în acest fel absenteismul (elevii cărora nu le place o anumită disciplină sau unde există cerințe exagerate din partea profesorului au predispoziție spre absențare de la disciplina respectivă) care poate duce la eșec școlar sau chiar la abandon școlar.

Așteptările mele, ca dascăl, în ceea ce îi privește pe elevii mei, sunt realiste, în funcție de nivelul fiecărui elev. Metodele prin care încerc eu să îi motivez pe elevii mei să învețe sunt:

- Setarea unor obiective realiste: în acest semestru poți obține nota 10 la portofoliu dacă ai toate temele din lista atașată.
- Exprimarea unor mesaje pozitive dinspre profesor către elev, ca feedback la activitățile desfășurate permanent și pe parcursul unei săptămâni.
- Încurajarea și lauda elevilor prin trimiterea unor mesaje personalizate părinților.
- Organizarea unor ieșiri de grup în urma finalizării cu succes a unor teme, referate, proiecte etc.
- Asigurarea unui climat atractiv, interesant, liniștit.
- Stabilirea unor țeluri și obiective, prezentarea recompenselor la finalul îndeplinirii acestora.

- Adaptarea activităților la clasa de elevi, încurajarea jocurilor didactice, a muncii în echipă, a responsabilizării (elevii pot fi încurajați să fie mentori pentru colegii mai mici).
- Organizarea unor proiecte atractive de colaborare între școli și instituții în care să fie incluși elevii cu rezultate bune la învățătură, ceea ce poate duce la motivația elevilor de a învăța și de a participa la acele activități.
- Fiecare elev are sarcina de a fi liderul unei echipe în momentul în care utilizăm metodele activ-participative, bineînțeles pe rând, pe parcursul mai multor zile.
- Fiecare elev este profesor pentru colegii săi și pentru mine în anumite etape ale lecțiilor.
- Fiecare elev poate participa la activitățile și proiectele extrașcolare dacă pe parcursul unei anumite perioade de timp își rezolvă temele pentru acasă, nu lipsește nemotivat.
- Fiecare elev este, prin rotație, liderul clasei, dacă nu are note sub 5 timp de o săptămână.
- Elevii care își realizează portofoliul pentru disciplina Limba și literatura română corect, îngrijit, lizibil, colorat etc., primesc nota 10 la finalul fiecărui semestru.
- Elevii care își realizează toate temele pe parcursul unei luni, pot să își aleagă partenerii alături de care să poată participa la un concurs.

Având în vedere faptul că elevii iubesc tehnologia, mă folosesc de acest lucru în creșterea motivației lor pentru învățare, iar celor care își realizează corect sarcinile de lucru le permit să utilizeze instrumentele digitale pentru realizarea temelor, a proiectelor etc. De asemenea, pentru a spori motivația elevilor pentru învățare, folosesc în procesul instructiv-educativ instrumentele digitale, lucrând cu elevii în școală cu ajutorul dispozitivelor digitale de tipul telefoanelor, a calculatoarelor personale sau ale școlii, cu ajutorul unor Chromebook-uri obținute în urma participării la un proiect, toate acestea motivând elevii să fie prezenți la ore și să obțină rezultate cât mai bune la școală și la învățătură.

Un alt motiv pentru care eu îi încurajez și îi motivez pe elevi să învețe este posibilitatea susținerii examenului de Evaluare Națională, admiterea la un liceu bun sau la o școală profesională dorită, dar și la finalizarea studiilor, care poate condiționa în viitor susținerea examenului pentru obținerea permisului auto.

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: Institutul pentru Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice